

PLATFORM KLEINSCHALIGE SCHAPEN EN GEITENHOUDERS.

Aan: Het Ministerie van L.N.V.
T.a.v Mr. A. Oppers Directeur Voedselkwaliteit en Diergezondheid
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 22 augustus 2007

Betreft: Intrekking rammenvoorordening.

Geachte mevrouw Oppers,

In uw brief van 14 augustus 2007 informeert u de schapenhouders over de intrekking van de rammenvoorordening en de nieuwe scrapiebestrijding. Deze brief heeft tot grote verontrusting en de nodige vragen geleid bij de leden van onze organisatie. Het Platform KSG constateert dat deze brief veel onduidelijkheid heeft veroorzaakt. Wij hebben naar aanleiding van deze brief een aantal vragen en opmerkingen.

In de brief wordt alleen gesproken over scrapie. De gangbare internationale praktijk is tegenwoordig om een onderscheid te maken tussen klassieke scrapie en atypische scrapie. Dit onderscheid is temeer van belang omdat volgens de laatste berichten 80% van de gevonden TSE gevallen bij schapen gevallen van atypische scrapie zijn. (EFSA-Q-2007-055) Ook de nieuwe bestrijdingsvoorschriften van de EU maken een onderscheid tussen klassieke scrapie en atypische scrapie.

1) Waarom heeft u in uw brief geen onderscheid tussen klassieke scrapie en atypische scrapie gemaakt?

2) Hoe komt de aanpak na een besmetting met atypische scrapie eruit te zien. Wat wordt de verdeling van de kosten?

U wijst op een financieel risico dat verbonden is aan de keuze voor een 'scrapie-gevoelige' ram zonder dit risico nader te specificeren. Door deze specificatie achterwege creëert u een sfeer van angst.

3) Wanneer moeten extra testen bij de vleeskeuring uitgevoerd worden? Om welke testen gaat het en wat zijn de kosten die de houder moet betalen?

Van oude schapen en van sommige niet-commerciële rassen kan de slachtopbrengst lager liggen dan de kosten van het slachten vermeerderd met de kosten van de hiervoor genoemde extra testen.

4) Kan een houder ervoor kiezen zijn kudde te laten ruimen?

Het grootschalig fokken op ARR/ARR is omstrede. Er zijn bepaalde risico's aan verbonden, zoals de mogelijkheid dat dieren met ongevoelige genotypen geen klinische verschijnselen van de ziekte vertonen maar wel drager zijn (stille dragers) of dat door adaptatie zich nieuwe TSE stammen ontwikkelen die juist op een grotendeels uniforme ARR/ARR aangrijpen. Vele onderzoekresultaten in de afgelopen jaren geven voeding aan deze twijfels. Diverse onderzoeken lopen nog.

Ter vergelijking: fabrikanten van medicijnen moeten de eventuele bijwerkingen in een bijsluiter vermelden en financiële producten moeten vergezeld gaan van een financiële bijsluiter waarin gewezen wordt op de risico's van het product.

5) Waarom informeert u de schapenhouders niet over de risico's van het grootschalig fokken op ARR/ARR?

Er zijn ook andere mogelijkheden om de kans op klassieke scrapie te beperken. 80% van de gevallen van klassieke scrapie in Nederland komt voor bij schapen met een VRQ allel. Door rammen in te zetten zonder een VRQ allel kan de kans op klassieke scrapie drastisch verminderd worden. Deze aanpak is ook conform het advies van de Britse SEAC (SEAC 95/2). Daarnaast is bij diverse zeldzame inheemse en speciale buitenlandse schapenrassen nog nooit een geval van scrapie vastgesteld.

6) Waarom wijst u niet op de mogelijkheid van het fokken met VRQ vrije rammen?"

7) Waarom wijst u niet op het belang van de rassenkeuze?

In de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (GwwD) staat dat als dieren wegens een verdenking van ziekte gedood moeten worden de houder een tegemoetkoming in de schade krijgt. Het gedwongen laten slachten komt neer op het gedwongen doden. Wel kunnen er voorwaarden worden verbonden aan de op het bedrijf te nemen preventieve maatregelen. (artikel 86) Ook in de Wet Dieren, die nu in voorbereiding is, komt dit artikel voor.

Met de nieuwe scrapie-aanpak stelt de overheid de inzet van ARR/ARR rammen als norm voor de te nemen preventieve maatregelen. Wie dit niet doet neemt kennelijk onvoldoende preventieve maatregelen en komt niet voor een tegemoetkoming in de schade in aanmerking.

8) Kunt u onderbouwen dat het fokken met VRQ vrije rammen of de keuze van een ras waarbij nog nooit scrapie is vastgesteld geen goede preventie is?

U stelt in de brief dat het verstandig is om te blijven fokken met 'scrapie-ongevoelige' rammen. Impliciet geeft u hiermee aan dat schapenhouders die dit niet doen niet verstandig zijn.

9) Wij vinden deze uitspraak grievend voor de weldenkende schapenhouders die bewust ervoor kiezen om niet met een ARR/ARR ram te fokken en verlangen dat u deze uitspraak terugneemt.

Als het ministerie van LNV volhardt in deze benadering dan zullen deze schapenhouders, voor zover ze hun vertrouwen al niet eerder verloren hebben, geen geloofwaardigheid meer hechten aan uitspraken van het ministerie over TSE-'s bij schapen.

De minister schrijft in de brief van 15 juni j.l dat door het nieuwe bestrijdingsbeleid de schapenhouders zodanig gestimuleerd worden om ARR/ARR rammen in te blijven zetten dat een wettelijke verplichting niet meer nodig is en dat het beleid wordt voortgezet om de erfelijke ongevoeligheid in de Nederlandse schapenpopulatie te bevorderen. Ook is het PVV gevraagd om nieuwe initiatieven voor ARR fokkerij voor te bereiden. In uw brief suggereert u zelfs dat verstandige schapenhouders ARR/ARR rammen inzetten.

Duidelijk is dat het beleid van LNV gericht is op het door zo veel mogelijk schapenhouders jaar in jaar uit inzetten van ARR/ARR rammen. Dit zal uiteindelijk leiden tot een vrijwel

homogene ARR/ARR populatie. Het grootschalig genetisch omvormen van de schapenpopulatie is een zeer ingrijpende operatie die niet zomaar teruggedraaid kan worden. Aan een dergelijk drastisch beleid zou een gedegen wetenschappelijk beleidsadvies ten grondslag moeten liggen met een toetsing aan de meest recente wetenschappelijke inzichten, een systematische analyse van de voor- en nadelen waaronder de risico's en de mogelijke alternatieven.

Dat geen enkel ander EU land Nederland gevolgd heeft zou de beleidsmakers in ons land behoedzaam moeten maken.

10) Welk up-to-date wetenschappelijk beleidsadvies ligt ten grondslag aan het LNV beleid dat gericht is op een homogene ARR/ARR populatie?

Wij merken op dat het op nationale schaal fokken van een uniforme ARR/ARR populatie een radicale interpretatie van het EFSA advies van juli 2006 over fokprogramma's is. (EFSA-Q-2005-291) De EFSA waarschuwt ook dat het permanent en onomkeerbaar uitroeien van de genetische variatie van het prion eiwit gen zou kunnen leiden tot problemen in de toekomst als nu nog onbekende TSE ziekteverwekkers voor zouden komen.

11) Hoe denkt het ministerie van LNV het definitief uitroeien van de variatie van het prion eiwit gen te voorkomen? (zonder te vertrouwen op de onverstandige schapenhouders die geen ARR/ARR rammen inzetten)

Uw advies om met ARR/ARR rammen te fokken, zeker als de houder scrapie vermoedt in zijn kudde, bevreemdt ons. Scrapie is een aangifteplichtige ziekte. Een houder die scrapie in zijn kudde vermoedt moet onmiddellijk de dierenarts inschakelen voor nader onderzoek. Het inzetten van ARR/ARR rammen is iets dat pas in een later stadium, na de aanpak van de eventuele besmetting, aan de orde kan komen.

12) Was het niet beter geweest om dit voorbeeld achterwege te laten?

Afgelopen jaren waren er voor diverse zeldzame inheemse en speciale buitenlandse rassen met een laag ARR allel percentage ontheffings- en uitstelregelingen. Houders die hiervan gebruik hebben gemaakt hebben op een legale wijze gefokt met rammen die niet ARR/ARR zijn. Hiermee hebben zij juist een bijdrage geleverd aan de instandhouding van deze rassen met zo weinig mogelijk inteelt en verlies van diversiteit (bloedlijnen) Ook nu nog zijn er rassen waarbij het praktisch onmogelijk is om alleen met ARR/ARR rammen te fokken. De door u aangekondigde nieuwe scrapiebestrijding pakt onrechtvaardig uit voor deze groep houders.

13) Wij verzoeken u om een voor bovengenoemde groep houders rechtvaardiger wijze van toerekening van de kosten te bepalen.

Tenslotte wijzen wij u erop dat de TSE test die in Nederland wordt gebruikt (Prionics Check Western Small Ruminant test) volgens de huidige wetenschappelijke inzichten niet geschikt is om atypische scrapie te vinden. (EFSA-Q-2007-055, FAVV 06-2007)

14) Wanneer wordt er in Nederland een wel voldoende gevoelige TSE test gebruikt?

Helaas moeten wij constateren dat uw brief meer vragen opwekt dan beantwoordt. Wij hebben de indruk dat het nieuwe beleid niet goed is overdacht en uitgewerkt en voorbij gaat aan de ontwikkelingen buiten Nederland. Tijdens de bijeenkomst van 3 april 2007 is niet afgesproken dat LNV de ARR campagne in volle hevigheid zou voortzetten. Tevens is niet afgesproken dat LNV de schapenhouders onvolledig en eenzijdig zou voorlichten.

15) Waarom heeft hierover vooraf geen overleg plaats gevonden met de betrokken organisaties?

Wij zijn niet alleen benieuwd naar uw antwoorden op bovenstaande vragen maar ook naar de wijze waarop u het overleg en de verdere communicatie met de schapenhouderij gaat vormgeven.

Met vriendelijke groet,

Ing. J.P.A (Jan) van der Zanden.
Secretaris Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders.

Afzender ondergetekende:
Platform Kleinschalige Schapen en Geitenhouders.
Ing. J.P.A van der Zanden
Selissen 2 a
5283 SB Boxtel.